

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2025
(OR. en)

9127/1/25
REV 1

AGRI 202
AGRIFIN 51
AGRISTR 21
AGRIORG 59
ENV 369
POLCOM 95

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Ανακοίνωση σχετικά με ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα
– Συζήτηση προσανατολισμού

Ενόψει της συζήτησης που θα διεξαχθεί στο Συμβούλιο (Γεωργία και Αλιεία) στις 26 Μαΐου 2025, το παράρτημα του παρόντος σημειώματος περιέχει τη σύνοψη της Προεδρίας όσον αφορά τις συζητήσεις και τις συστάσεις των αντιπροσωπιών.

Συζήτηση στο Συμβούλιο σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο: «Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα: Από κοινού διαμόρφωση ενός ελκυστικού τομέα γεωργίας και τροφίμων της ΕΕ για τις μελλοντικές γενιές»

– Σύνοψη από την Προεδρία των συζητήσεων και των συστάσεων των αντιπροσωπιών

– **Εισαγωγή**

Στις 19 Φεβρουαρίου 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την ανακοίνωσή της με τίτλο «Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα» (έγγρ. 6385/25), μια σειρά προβληματισμών σχετικά με το μέλλον της γεωργίας και των τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Η πολωνική Προεδρία πραγματοποίησε σειρά ανοικτών συζητήσεων χωρίς περιορισμούς σχετικά με το όραμα, με σκοπό να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εκφράσουν την εκτίμηση και τις απόψεις τους και να υποβάλουν τις προτάσεις τους σχετικά με τους στόχους και τις λύσεις που αυτό περιλαμβάνει. Κατά την άποψη της Προεδρίας, η συζήτηση αυτή αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του διαλόγου σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής γεωργίας και της ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής.

Το όραμα συζητήθηκε στο Συμβούλιο Γεωργίας και Αλιείας κατά τις συνόδους του στις 24 Φεβρουαρίου 2025 και τις 24 Μαρτίου 2025, στη διάρκεια των οποίων οι υπουργοί ανέθεσαν στην Ειδική Επιτροπή Γεωργίας (ΕΕΓ) να συζητήσει λεπτομερώς το όραμα. Στη συνέχεια, το όραμα συζητήθηκε κατά τη διάρκεια τεσσάρων συνεδριάσεων της ΕΕΓ, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 31 Μαρτίου, τις 7 Απριλίου, τις 28 Απριλίου και τις 5 Μαΐου 2025.

Η Προεδρία εστίασε τη συζήτηση μέσω ερωτημάτων στους τέσσερις πρωταρχικούς στόχους του οράματος και στον οριζόντιο στόχο (τα ερωτήματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1).

Με βάση την πορεία της συζήτησης αυτής, η Προεδρία παρουσιάζει την ακόλουθη σύνοψη όσον αφορά τη συζήτηση για το όραμα, και συστάσεις που αφορούν την αγροτική θωράκιση, και ζητεί από την Επιτροπή να τις λάβει υπόψη κατά τις εργασίες της σχετικά με τις επικείμενες νομικές προτάσεις για την Κοινή Γεωργική Πολιτική μετά το 2027.

– Γενικές παρατηρήσεις

Η ανακοίνωση της Επιτροπής έτυχε ευνοϊκής υποδοχής διότι θέτει την επισιτιστική ασφάλεια στο επίκεντρο του οράματος

Τα περισσότερα κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν θετικά στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα, συμφωνώντας με πολλούς από τους στόχους και τα έργα που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Οι αντιπροσωπίες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για το ότι η επισιτιστική ασφάλεια και η γεωργική παραγωγή έχουν τεθεί στο επίκεντρο του οράματος. Επισήμαναν δε ότι το έγγραφο περιείχε λύσεις που αποτελούν καλή βάση για την εγγύηση της επισιτιστικής ασφάλειας στην Ευρώπη, της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής γεωργίας.

Ο διάλογος με τους αγρότες είναι απαραίτητος κατά τη συζήτηση για το μέλλον της ΚΓΠ και της γεωργίας

Η έμφαση που δίνει το όραμα στην ανάγκη διεξαγωγής διαλόγου με τους αγρότες κατά τη συζήτηση για μελλοντικές λύσεις αντιμετωπίστηκε θετικά. Ορισμένες αντιπροσωπίες σημείωσαν ότι το έγγραφο αντικατοπτρίζει τις ανησυχίες των αγροτών και λαμβάνει επίσης υπόψη τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών και του Συμβουλίου στα συμπεράσματά του για τη μετά το 2027 κοινή γεωργική πολιτική με επίκεντρο τους αγρότες (έγγρ. 16694/24).

Διατήρηση της τρέουσας δομής της ΚΓΠ και διασφάλιση της κατάλληλης χρηματοδότησής της

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες επισήμαναν ότι το όραμα δεν αναφέρεται στο ζήτημα της χρηματοδότησης της ΚΓΠ. Ταυτόχρονα, επισήμαναν ότι η ύπαρξη επαρκούς και χωριστού προϋπολογισμού για την εν λόγω πολιτική είναι πολύ σημαντική για την επίτευξη των στόχων του οράματος και της γεωργίας. Τονίστηκε ότι η χρηματοδότηση της ΚΓΠ πρέπει να συνεχίσει να βασίζεται σε δύο πυλώνες και πολλές αντιπροσωπίες επισήμαναν την ανάγκη να ενισχυθεί η χρηματοδότηση του πυλώνα II της ΚΓΠ. Από την άλλη πλευρά, αναφέρθηκε ότι η συζήτηση σχετικά με το όραμα δεν θα πρέπει να προδικάζει τη συζήτηση σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΑΠ), η οποία θα διεξαχθεί στο κατάλληλο βήμα διαλόγου.

Ανάγκη απλούστευσης της ΚΓΠ

Γενικά, οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι είναι σημαντικό να απλουστευθεί η ΚΓΠ σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με τους στόχους του οράματος. Απλούστευση ζητήθηκε ειδικότερα στην περίπτωση των άμεσων ενισχύσεων, τόσο από την άποψη των απαιτήσεων και των ελέγχων, όσο και από εκείνη των ρυθμίσεων για τη στήριξη των νεαρών αγροτών.

Ειδικά προσαρμοσμένη ΚΓΠ

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι δεν κρίνεται σκόπιμη η εφαρμογή ενιαίων λύσεων σε όλες τις περιφέρειες και τις χώρες, υπογραμμίζοντας τη σημασία των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων και μιας εδαφικής προσέγγισης. Ταυτόχρονα, επισημάνθηκε η ανάγκη ολοκληρωμένης εφαρμογής των διαφόρων μέσων της ΚΓΠ.

– Πρώτος στόχος του οράματος

Η διαφοροποίηση αναμένεται να ενισχύσει τα γεωργικά εισοδήματα

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες συμφώνησαν ως προς την ανάγκη διαφοροποίησης των πηγών εισοδήματος των αγροτών: μέσω ανάπτυξης της βιοοικονομίας, της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή της ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας. Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές προς το γεωργικό εισόδημα και να μην περιορίζουν τη διαθεσιμότητα γεωργικών εκτάσεων για την παραγωγή τροφίμων. Πολλές αντιπροσωπίες ανέφεραν ότι είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τις λεπτομέρειες όσον αφορά λύσεις όπως οι πιστώσεις για τη φύση και τις δυνατότητες εφαρμογής των λύσεων αυτών σε μικρές και μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Συνέχιση και καλύτερη στόχευση των άμεσων ενισχύσεων

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν τη σημασία της σταθεροποιητικής λειτουργίας των άμεσων ενισχύσεων για το εισόδημα των αγροτών. Υπογράμμισαν δε την ανάγκη να αυξηθεί η στόχευση των άμεσων ενισχύσεων μέσω της στήριξης των αγροτών νεαρής ηλικίας και των νέων αγροτών, ώστε να ληφθούν περισσότερο υπόψη οι ανάγκες των μικρών και μεσαίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ταυτόχρονα, επισημάνθηκε η ανάγκη να διατηρηθεί η στήριξη για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς. Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη καλύτερης προσαρμογής του συστήματος ενισχύσεων στις περιστάσεις του εκάστοτε κράτους μέλους καθώς και η σημασία της επικουρικότητας κατά την εφαρμογή των διαφόρων στοιχείων του συστήματος.

Ορισμένες αντιπροσωπίες τόνισαν την ανάγκη να ολοκληρωθεί η εξωτερική σύγκλιση των άμεσων ενισχύσεων, από την άποψη της δικαιοσύνης και της ισορροπίας στην ΕΕ, ενώ άλλες τόνισαν την ανάγκη να ληφθεί υπόψη η διαφοροποίηση του κόστους παραγωγής και των γεωργικών εισοδημάτων.

Ανάγκη βελτίωσης της ανανέωσης των γενεών

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες τάχθηκαν υπέρ της στήριξης της ανανέωσης των γενεών στη γεωργία, καθώς και της ανάγκης να σταματήσει η πληθυσμιακή συρρίκνωση στις αγροτικές περιοχές, μεταξύ άλλων και όσον αφορά την ασφάλεια των παραμεθόριων περιοχών. Στο πλαίσιο αυτό, οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η ελκυστικότητα και η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και η ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών. Τα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σε κεφάλαια και γεωργικές εκτάσεις αναφέρθηκαν ως καίριας σημασίας για την ανανέωση των γενεών στη γεωργία.

Διατήρηση ισχυρής επενδυτικής συνιστώσας στο πλαίσιο της ΚΓΠ

Πολλές αντιπροσωπίες τόνισαν την ανάγκη διατήρησης μιας ισχυρής επενδυτικής συνιστώσας στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Εν προκειμένω, υπογραμμίστηκε η σημασία ενός δεόντως χρηματοδοτούμενου πυλώνα II της ΚΓΠ. Οι αντιπροσωπίες επισήμαναν ότι η χρηματοδότηση της ΚΓΠ δεν μπορεί να αντικατασταθεί από πρόσθετες ρυθμίσεις, π.χ. εκείνες που συνδέονται με στήριξη από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Ο πράσινος και ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η μείωση των επιπτώσεων της γεωργίας στο κλίμα και το περιβάλλον, η ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της, η καθιέρωση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών και η ανταλλαγή γνώσεων προσδιορίστηκαν ως τομείς που χρήζουν επενδυτικής στήριξης, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης.

Διασφάλιση δίκαιων τιμών για τα γεωργικά προϊόντα

Κατά τη συζήτηση, οι αντιπροσωπίες επισήμαναν την ανάγκη να βρεθούν λύσεις που να διασφαλίζουν δίκαιους εμπορικούς όρους στην αλυσίδα εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένου του περιορισμού της πώλησης γεωργικών προϊόντων κάτω από το κόστος παραγωγής.

- Δεύτερος στόχος του οράματος

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας της γεωργίας

Οι αντιπροσωπίες συμφώνησαν ότι η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα της γεωργίας πρέπει να ενισχυθούν. Ταυτόχρονα, τόνισαν ότι είναι απαραίτητο να επιτύχει η γεωργία τους οικονομικούς της στόχους και ότι και οι τρεις διαστάσεις της βιωσιμότητας είναι σημαντικές. Επισήμαναν δε την ανάγκη να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της ανταγωνιστικότητας του τομέα και των μέτρων για τη μείωση των επιπτώσεων του στο περιβάλλον και το κλίμα. Οι αντιπροσωπίες έκριναν ως ιδιαίτερα σημαντικές τις δράσεις για την αύξηση της διαθεσιμότητας νέων τεχνολογιών και καινοτομιών στους αγρότες, οι οποίες διασφαλίζουν την πρόσβασή τους στη γνώση, μεταξύ άλλων μέσω κατάρτισης και παροχής συμβουλών, και αυξάνουν τη σημασία της έρευνας.

Ο στρατηγικός ρόλος της κτηνοτροφικής παραγωγής στη γεωργία

Οι αντιπρόσωποι τόνισαν τον στρατηγικό ρόλο του κτηνοτροφικού κλάδου. Τα διάφορα κτηνοτροφικά μοντέλα απαιτούν εργαλεία για την προσαρμογή της στήριξης προς τα επιμέρους μοντέλα παραγωγής, την ενίσχυση της βιωσιμότητας της παραγωγής και την αντιμετώπιση διαφόρων προκλήσεων. Η στήριξη θα πρέπει να περιλαμβάνει τόσο άμεσες ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων ενισχύσεων, όσο και ενισχύσεις για περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, καθώς και επενδυτική στήριξη. Επισημάνθηκε δε ο ρόλος της έρευνας και της καινοτομίας, ιδίως στη ζωική γενετική και τη ζωική παραγωγή.

Βελτίωση της γεωργικής ανθεκτικότητας

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν την ανάγκη να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της γεωργίας, μεταξύ άλλων έναντι προκλήσεων όπως οι ζωνόσοι και τα ακραία καιρικά φαινόμενα που απαιτούν κατάλληλα εργαλεία προσαρμογής, διαχείριση κινδύνων και μέσα αντιμετώπισης κρίσεων. Εν προκειμένω υπογραμμίστηκε ο σημαντικός ρόλος του γεωργικού αποθεματικού. Η γεωργία απαιτεί σταθερότητα και προβλεψιμότητα της παραγωγής.

Κατοπτρικές ρήτρες στο διεθνές εμπόριο

Τονίστηκε η ανάγκη για μεγαλύτερη ευθυγράμμιση των εισαγόμενων προϊόντων με τα πρότυπα παραγωγής της ΕΕ και για εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους αγρότες της ΕΕ. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη αντιτίθενται στις κατοπτρικές ρήτρες, κάνοντας λόγο για πιθανές αρνητικές συνέπειες για τις εξαγωγές της ΕΕ.

Νέες στρατηγικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι αντιπροσωπίες εξέφρασαν τη στήριξή τους σε προτάσεις για την ανάπτυξη μιας σειράς ευρωπαϊκών στρατηγικών και ήταν ιδιαίτερα θετικές όσον αφορά: α) την ανανέωση των γενεών, β) την ανθεκτικότητα των υδάτων, γ) τις πρωτεΐνες και δ) τις στρατηγικές για τον κτηνοτροφικό κλάδο.

– Τρίτος στόχος του οράματος

Εθελοντική συγκριτική αξιολόγηση των προσπαθειών εξασφάλισης βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες τάχθηκαν υπέρ της ανάπτυξης συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης για τις εκτιμήσεις βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ένα τέτοιο σύστημα θα πρέπει να είναι απλό, διαφανές, να μην αυξάνει τον φόρτο για τους αγρότες και τις διοικήσεις και να βασίζεται σε αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα. Το σύστημα θα πρέπει να λειτουργεί ως κίνητρο, να μην αυξάνει τις απαιτήσεις και να μην περιορίζει την πρόσβαση των αγροτών στην αγορά. Θα πρέπει επίσης να αναπτυχθεί σε συνεργασία με τους αγρότες, να λαμβάνει υπόψη τη μεγάλη ποικιλομορφία της γεωργίας στην ΕΕ και να αξιοποιεί την εμπειρία από τη χρήση συστημάτων αυτού του είδους σε ορισμένα κράτη μέλη. Το σύστημα θα πρέπει να παρέχει στους αγρότες την ευκαιρία να προβαίνουν σε ανταλλαγή ορθών πρακτικών και να διδάσκονται από το παράδειγμα άλλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ορισμένες αντιπροσωπίες εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τη δυνατότητα εναρμόνισης του συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένης της ποικιλομορφίας των συστημάτων παραγωγής, και αμφισβήτησαν τη σκοπιμότητα ενός τέτοιου συστήματος.

Υλοποίηση δράσης για το κλίμα και το περιβάλλον βάσει κινήτρων

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν την ανάγκη να δοθούν στους αγρότες κατάλληλα κίνητρα ώστε να υλοποιούν επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον δράσεις που παρέχουν οικοσυστημικές υπηρεσίες. Έγινε επίσης αναφορά σε λύσεις που θα βασίζονται στη χρήση κεφαλαίων του ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο μέτρων για τη διαχείριση των υδάτων και την υγεία του εδάφους, υπογραμμίστηκε η ανάγκη για ισορροπία μεταξύ κινήτρων και απαιτήσεων.

Ανάγκη ανάπτυξης στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι το νερό θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα στο πλαίσιο της γεωργίας και της παραγωγής τροφίμων. Εξέφρασαν δε την ικανοποίησή τους για τη δήλωση της Επιτροπής ότι θα καταρτίσει στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων με σκοπό την ανάπτυξη νέων δράσεων προσαρμοσμένων στις προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Συνέχιση των υφιστάμενων μέσων της ΚΓΠ για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και την υγεία του εδάφους

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι η ΚΓΠ διαθέτει ήδη σειρά μέσων υπέρ της διαχείρισης των υδάτων και της υγείας του εδάφους: πρότυπα ΚΓΠΚ, γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικά μέτρα, οικολογικά προγράμματα, στήριξη για μόνιμους βοσκότοπους. Επισημάναν τον σημαντικό ρόλο των μέσων του πυλώνα II της ΚΓΠ στη χρηματοδότηση μέτρων για υγιή εδάφη, ανθεκτικότητα των υδάτων και μείωση των πρακτικών εντατικής γεωργίας. Επισημάνθηκε ότι η μελλοντική ΚΓΠ θα πρέπει να διατηρήσει αυτό το ευρύ πεδίο εφαρμογής των μέτρων.

Βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και του εδάφους

Οι αντιπροσωπίες αναφέρθηκαν στον καίριο ρόλο των κυκλικών λύσεων όσον αφορά τόσο το έδαφος όσο και το νερό. Έγινε αναφορά σε λύσεις για τον κύκλο της οργανικής ύλης, τη χρήση όμβριων υδάτων, τις επενδύσεις σε βιώσιμα συστήματα συλλογής υδάτων, την επαναχρησιμοποίηση, την άρδευση και τη διατήρηση των υδάτων. Τονίστηκε η σημασία της συνεργασίας μεταξύ επιστήμης και πρακτικής, του ρόλου της έρευνας και της καινοτομίας και της παροχής συμβουλών ώστε να στηριχτεί η υλοποίηση λύσεων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

– Τέταρτος στόχος του οράματος

Ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και των συνεργειών μεταξύ των πολιτικών στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης

Οι αντιπροσωπίες ζήτησαν να διατηρηθεί η δομή δύο πυλώνων της ΚΓΠ, με στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης στον πυλώνα II. Ταυτόχρονα, οι περισσότερες αντιπροσωπίες σημείωσαν ότι η ΚΓΠ δεν θα πρέπει να αποτελεί το μόνο μέσο για την εν λόγω στήριξη και ότι είναι επίσης αναγκαίο να διατηρηθεί η χρηματοδότηση των αγροτικών περιοχών από άλλες πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της πολιτικής συνοχής. Η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια της στήριξης από διάφορες πηγές και μέσα για την αγροτική ανάπτυξη θα πρέπει να εστιάζονται στα εξής: τεχνικές και κοινωνικές υποδομές, στήριξη της επιχειρηματικότητας (ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων), ανανέωση των γενεών και προσβασιμότητα των βασικών υπηρεσιών. Ορισμένα κράτη μέλη επισήμαναν την ανάγκη επενδύσεων στην ανθεκτικότητα της υπαίθρου, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα της γεωπολιτικής κατάστασης και των προκλήσεων όσον αφορά την εδαφική ασφάλεια.

Αγροτική θωράκιση ως μέσο στήριξης της συμπληρωματικότητας των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες επισήμαναν τη χρήση της αγροτικής θωράκισης σε διάφορα επίπεδα ως σημαντικής συστημικής λύσης για την προώθηση της συμπληρωματικότητας και της συνέργειας μεταξύ των διαφόρων μέσων στήριξης της υπαίθρου. Ταυτόχρονα, διατυπώθηκαν εκκλήσεις να μην καταστεί η αγροτική θωράκιση μια πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση. Το παράρτημα 2 περιέχει τις ευρύτερες συστάσεις σχετικά με την αγροτική θωράκιση που διατύπωσαν τα κράτη μέλη στις χωριστές συζητήσεις που δρομολόγησε η Προεδρία πριν από την παρουσίαση του οράματος.

LEADER για την αγροτική ανάπτυξη

Οι αντιπροσωπίες σημείωσαν ότι ένα πολύ καλό μέσο για τη στήριξη της ενεργοποίησης των τοπικών κοινοτήτων και την υποστήριξη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών από τη βάση στις αγροτικές περιοχές είναι και θα πρέπει να παραμείνει το πρόγραμμα LEADER.

- **Οριζόντιος στόχος του οράματος**

Εξασφάλιση επαρκών υποδομών για την ανάπτυξη της ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές

Οι αντιπροσωπίες χαρακτήρισαν τις υποδομές ψηφιακής προσβασιμότητας και τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των ευρυζωνικών δικτύων και των δικτύων 5G, ως πολύ σημαντικά προαπαιτούμενα για την ανάπτυξη και την εφαρμογή της ψηφιοποίησης στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές. Οι υποδομές αυτές απαιτούν χρηματοδότηση από διάφορες πηγές και πολύ συχνά δέσμευση δημόσιων πόρων. Ορισμένες αντιπροσωπίες τόνισαν τη σημασία της ψηφιακής προσβασιμότητας ως βάσης για τη συνολική ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας. Η ψηφιοποίηση επισημάνθηκε επίσης ως σημαντικός παράγοντας για την προώθηση της ανανέωσης των γενεών στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές.

Αναγκαία χρηματοδότηση για τη στήριξη της υλοποίησης της καινοτομίας

Οι αντιπροσωπίες αναφέρθηκαν στην παροχή ποικίλων και κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των προσιτών δανείων με ευνοϊκούς όρους, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους αγρότες να υλοποιήσουν στην πράξη την καινοτομία και τις νέες λύσεις. Τονίστηκε ότι οι λύσεις αυτές θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες της γεωργίας και στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που λειτουργούν σε αυτόν τον τομέα και στις αγροτικές περιοχές.

Ουσιαστική υποστήριξη για την παροχή συμβουλών και κατάρτισης

Οι περισσότερες αντιπροσωπίες επισήμαναν την ευρεία και εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες κατάρτισης και παροχής συμβουλών ως βασικό παράγοντα για την επίτευξη πολλών από τα στοιχεία και τους στόχους του οράματος, έτσι ώστε οι αγρότες, τόσο οι νέοι όσο και οι έμπειροι, καθώς και οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών, να μπορούν να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες. Στο πλαίσιο αυτό έγινε αναφορά σε ένα κατάλληλο σύστημα παροχής συμβουλών.

Το πρόγραμμα κατάρτισης θα πρέπει να καλύπτει στοιχεία που διευκολύνουν τη διαχείριση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, την εισαγωγή νέων λύσεων (π.χ. μη άροση, αναγεννητική γεωργία, γεωργία ακριβείας και κλιματικά έξυπνη γεωργία, νέες τεχνικές άρδευσης, χρήση ψηφιακών τεχνολογιών), την επιχειρηματικότητα, τις σύγχρονες τεχνολογίες στον αγροδιατροφικό τομέα και τη δημιουργία και ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων.

Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη δημιουργίας και ανάπτυξης συστημάτων για την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών, νέων λύσεων και ορθών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης κόμβων και πλατφορμών ψηφιακής συνεργασίας και επικοινωνίας.

Έρευνα και ανάπτυξη — Βασικό στοιχείο της στρατηγικής της ΕΕ για τη γεωργία και τα τρόφιμα

Οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι η έρευνα και η καινοτομία, με χρηματοδότηση από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων του οράματος. Οι αντιπροσωπίες τόνισαν ότι η έρευνα είναι ζωτικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού αγροδιατροφικού τομέα, για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του τομέα (συμπεριλαμβανομένης της ζωικής παραγωγής), για τη μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές βασικών εισροών, όπως οι πρωτεΐνες ζωοτροφών και τα λιπάσματα. Τονίστηκε η σημασία των επενδύσεων στην έρευνα σχετικά με νέες ανθεκτικές φυτικές ποικιλίες (συμπεριλαμβανομένων νέων γονιδιωματικών τεχνικών) και τη ζωική γενετική. Τονίστηκε επίσης η σημασία της συνεργασίας μεταξύ επιστήμης και πρακτικής, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης των ευρωπαϊκών συμπράξεων καινοτομίας (ΕΣΚ).

Τα ερωτήματα της Προεδρίας για καθοδήγηση της συζήτησης σχετικά με το όραμα και τους στόχους του

Πρώτος στόχος

- Το όραμα αναφέρεται στην ανάγκη να αποκομίζουν οι αγρότες έσοδα από διάφορες πηγές της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων νέων συμπληρωματικών πηγών εισοδήματος. Θεωρείτε ότι αυτό είναι εφικτό και, εάν ναι, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για την επίτευξη αυτού του στόχου, λαμβανομένων υπόψη των προκλήσεων της αγοράς, των κλιματικών προκλήσεων και των διαρθρωτικών προκλήσεων;
- Πώς μπορεί να συνδυαστεί η εντονότερη στόχευση της στήριξης προς τους αγρότες που δραστηριοποιούνται ενεργά στην παραγωγή τροφίμων, η οποία υποστηρίζεται στο όραμα, με την προϋπόθεση να κατευθύνεται η στήριξη στους αγρότες που την χρειάζονται περισσότερο, έχοντας κατά νου τον στόχο μιας απλουστευμένης ΚΓΠ;
- Διακρίνετε περιθώρια και μέσα για μεγαλύτερη συμμετοχή της ΚΓΠ στην ανανέωση των γενεών στη γεωργία; Εάν ναι, παραθέστε παραδείγματα.
- Το όραμα προσβλέπει στην κατάρτιση ενός φιλόδοξου επενδυτικού θεματολογίου. Ποια νέα στοιχεία πιστεύετε ότι θα πρέπει να εμφανίζονται σε αυτό το θεματολόγιο και ποια από τα υφιστάμενα μπορούν να χρησιμοποιηθούν με εξυπνότερο τρόπο στο μέλλον;

Δεύτερος στόχος

- Θεωρείτε ότι τα σχέδια της Επιτροπής που περιγράφονται στο όραμα επαρκούν για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής γεωργίας; Εάν όχι, ποιες περαιτέρω δράσεις προτείνετε;
- Μολονότι αναγνωρίζεται ότι ο κτηνοτροφικός τομέας της ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό οικονομικό ρόλο για τη γεωργία της ΕΕ και ταυτόχρονα έχει θετικό αντίκτυπο, π.χ. στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην παροχή φυσικής πηγής λιπασμάτων, επηρεάζει επίσης αρνητικά το περιβάλλον και το κλίμα. Πώς μπορούν τα μέσα της ΚΓΠ να μειώσουν αυτόν τον αρνητικό αντίκτυπο του κτηνοτροφικού τομέα της ΕΕ, διατηρώντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα της παραγωγής και τα υψηλά πρότυπα της ΕΕ σε αυτόν τον ευαίσθητο τομέα;
- Ο γεωργικός τομέας της ΕΕ εξαρτάται από τις εισαγωγές βασικών εισροών, όπως τα λιπάσματα, οι πρωτεΐνες και η ενέργεια. Ποιες δράσεις θεωρείτε αναγκαίες για τη μείωση αυτής της εξάρτησης, κατά τρόπο που θα δημιουργούσε επίσης νέες ευκαιρίες για τον γεωργικό τομέα;

Τρίτος στόχος

- Πώς αντιλαμβάνεστε ένα εθελοντικό σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης για τις εκτιμήσεις βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων; Διαθέτετε εμπειρίες και παραδείγματα ορθής πρακτικής σε εθνικό επίπεδο που θα μπορούσατε να μοιραστείτε με άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή;
- Πώς θα μπορούσαμε να ενθαρρύνουμε περισσότερες δράσεις για την προώθηση της ανθεκτικότητας των υδάτων και της υγείας του εδάφους;

Τέταρτος στόχος

- Πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων πολιτικών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας και της ζωτικότητας των αγροτικών περιοχών; Θα μπορούσατε να μοιραστείτε τυχόν καλά παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο που ο συντονισμός των χρηματοδοτικών μέσων ωφέλησε τις αγροτικές περιοχές στο κράτος μέλος σας;

Οριζόντιος στόχος

- Ποια δράση προτεραιότητας μπορεί να αναλάβει η Επιτροπή, επιπλέον των μέτρων που προβλέπονται από την ΚΓΠ, ώστε να δημιουργηθεί ευνοϊκό περιβάλλον για την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες στον τομέα των τροφίμων και της γεωργίας, καθώς και για την παροχή στους αγρότες της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης σε αυτές;
- Ποιες ευνοϊκές συνθήκες και ποια μέσα στήριξης απαιτούνται για την επιτάχυνση της ψηφιακής μετάβασης στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές;

Συστάσεις σχετικά με την αγροτική θωράκιση

Τα κράτη μέλη υποστήριξαν την ευρύτερη χρήση της αγροτικής θωράκισης στον προγραμματισμό των κονδυλίων και των πολιτικών της ΕΕ μετά το 2027 κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν στη συνεδρίαση της Ειδικής Επιτροπής Γεωργίας στις 3 Φεβρουαρίου 2025 και στη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 24 Φεβρουαρίου 2025. Σημείωσαν ταυτόχρονα ότι αυτή δεν θα πρέπει να συνεπάγεται πρόσθετο διοικητικό φόρτο. Η εφαρμογή της αγροτικής θωράκισης από όλες τις Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναμένεται να επιφέρει μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα και συνέργεια μεταξύ των διαφόρων μέσων στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης.

Η Προεδρία παρουσιάζει τις βασικές συστάσεις που διατύπωσαν οι αντιπροσωπίες προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της αγροτικής θωράκισης στο πλαίσιο των πολιτικών και των ταμείων της ΕΕ μετά το 2027.

- 1) Η αγροτική θωράκιση αξίζει να εφαρμοστεί σε όλες τις πολιτικές και τα ταμεία της ΕΕ μετά το 2027, ώστε να διασφαλιστεί η συμβολή τους στη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη, και η συνοχή και συμπληρωματικότητά τους με τα μέσα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.
- 2) Είναι επιθυμητή η ενίσχυση της συνεργασίας και της συμμετοχής των άλλων Γενικών Διευθύνσεων (όχι μόνο της ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης) στον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση της αγροτικής ανάπτυξης μετά το 2027.
- 3) Τα ταμεία και οι πολιτικές της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής συνοχής) μετά το 2027 πρέπει να συντονιστούν καλύτερα, ώστε να αντιμετωπιστούν επαρκώς οι ανάγκες της αγροτικής ανάπτυξης.
- 4) Θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω εργαλεία και να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δεδομένα υψηλής ποιότητας για την παρακολούθηση του αντικτύπου των ταμείων και των πολιτικών της ΕΕ στην αγροτική ανάπτυξη με βάση ένα κοινό σύνολο δεικτών. Είναι σκόπιμο να ενισχυθεί η ανάλυση και η έρευνα σχετικά με τον αντίκτυπο των πολιτικών στην αγροτική ανάπτυξη, η δε Επιτροπή να δημιουργήσει ένα δίκτυο αγροτικών παρατηρητηρίων σε ολόκληρη την ΕΕ.

- 5) Στο πλαίσιο της αγροτικής θωράκισης, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να αξιολογεί τον αντίκτυπο και τις επιπτώσεις των σχεδίων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ στην αγροτική ανάπτυξη και να επανεξετάζει τακτικά τις πολιτικές της ΕΕ όσον αφορά τον αντίκτυπό τους στην αγροτική ανάπτυξη. Η αξιολόγηση αυτή δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στις εκ των προτέρων αξιολογήσεις. Οι αναλύσεις των νομικών λύσεων που εκπονεί η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν εκ των υστέρων αξιολογήσεις.
- 6) Η αγροτική θωράκιση θα πρέπει να αποτελεί εθελοντικό μηχανισμό σε επίπεδο χώρας και η διάδοσή της δεν πρέπει να οδηγεί στην επιβολή πρόσθετων διοικητικών βαρών από την Επιτροπή στα κράτη μέλη.
- 7) Η αγροτική ανάπτυξη θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για όλες τις πολιτικές που προβλέπονται από την Επιτροπή μετά το 2027, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών αναγκών των αγροτικών περιοχών στα κράτη μέλη.
- 8) Στο πλαίσιο της αγροτικής θωράκισης, η Επιτροπή θα πρέπει να ενισχύσει τον διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις πολιτικές και τα ταμεία της ΕΕ, ώστε να είναι δυνατή η ανατροφοδότηση από τις τοπικές αγροτικές κοινότητες.
